

CUPRINS

Cuvânt introductiv.....	7
I. Domeniul de aplicație al scriiturii jurnalistice :	
Cuvânt si limbaj	9
II. Stil, stilistică.....	17
III. Stil si limbaj.....	23
IV. Teoriile lui I. Coteanu asupra stilurilor funcționale.....	31
V. Stilisticile „autoreferențiale”...	39
VI. O concepție estetică despre limbaj (D. Caracostea).....	51
VII . Stilistica funcțională.....	65
VIII. Stilul publicistic. Opinii pro și contra.....	72
IX. Etape în evoluția limbajului presei românești.....	80
X. O incursiune în limba română scrisă (istoric, evoluție, alfabete).....	98
XI. Limbajul jurnalistic și genurile presei.....	113
XII. În loc de concluzii.....	122
Bibliografie.....	125

© Editura Fundației *România de Mâine*, 2008

Editură acreditată de *Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului*
prin *Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Limbajul jurnalistic / Lucian Chișu, București: Editura
Fundației *România de Mâine*, 2008

ISBN 978-973-163-142-4

811.135.1'276.6:070

Reproducerea integrală sau fragmentară, prin orice formă și prin orice mijloace tehnice,
este strict interzisă și se pedepsește conform legii.

*Răspunderea pentru conținutul și originalitatea textului
revine exclusiv autorului/autorilor*

Redactor: Cosmin COMARNESCU
Tehnoredactor: Georgiana GÎRJOI
Coperta: Cornelia PRODAN

Bun de tipar: 30.01.2008; Coli tipar: 8
Format: 16/61×86

Editura Fundației *România de Mâine*
Bulevardul Timișoara, Nr. 58, București, Sector 6,
Tel./Fax.: 021 / 444.20.91; www.spiruharet.ro
e-mail: contact@edituraromaniademaine.ro

REZUMAT

Cartea de față este un curs universitar despre Limbajul jurnalistic – disciplină predată în facultățile de profil – și se adresează viitorilor ziariști, mai ales acelor din „presa scrisă”. Întrucât limba (structura gramaticală) și limbajul, exprimat fie sub forma oralității, fie sub cea a textului scris, ar putea constitui interesul sau atracția diverselor categorii de utilizatori ai limbii materne, facem câteva precizări.

Limbajul jurnalistic nu este o gramatică limbii române aplicată unei sfere sociale de activitate, lucru care, de altfel, n-ar fi productiv. În aproape două decenii de libertate a cuvântului, fenomenul limbajului jurnalistic a cunoscut, calitativ și cantitativ, o extindere fără precedent, determinând și în felul acesta apariția unui curs despre problematica sa. Nu sunt abordate chestiuni analitice de tipul corect / incorect și nici nu se oferă recomandări ori soluții pentru mulțimea discuțiilor / disputelor pe marginea scriiturii de presă.

În pofida faptului că din punctul de vedere al structurii gramaticale, limbajul dovedește o remarcabilă stabilitate, el se manifestă totodată ca un proces în continuă schimbare, sensibil la interacțiunea cu socialul. Pentru a avea o imagine cât mai apropiată de natura investigației întreprinse, am considerat util să recurgem la un „traseu” marcat de unele abateri de la direcția principală de înaintare. În absența lor, cursului i-ar lipsi articulațiile logice și de informație care conduc spre tabloul sinoptic al jurnalismului zilelor noastre. Totuși, aceste informații de cultură generală nu constituie cerințe exprese la examen.

De aceea, înainte de a se trece la radiografierea fenomenului, în partea introductivă, vor fi prezentate conceptele lingvistice de limbă și limbaj în accepțiunea lui Ferdinand de Saussure, anume privitor la organizarea limbajului în sistem. Vor fi, de asemenea, trecute în revistă etapele istorice și evoluția limbii, alfabetului și, mai ales

stilisticii, ca domeniu științific autonom, responsabil cu diseminarea ulterioară a faptelor de limbaj în elemente stilistice.

Deoarece rolul cercetărilor de stilistică a fost decisiv pentru evidențierea unora dintre stiluri, am considerat bine venită o incursiune în istoria stilisticii românești. Din considerente asemănătoare am rezervat un scurt capitol lingvisticii idealiste și celui mai important reprezentant al ei din cultura română. Prin intermediul informațiilor și ideilor cuprinse în ele se explică disputa, veche de aproape o jumătate de secol, privitoare la existența sau negarea (contestarea) stilului jurnalistic. După parcurgerea etapelor înaintea amintite, va fi redefinit domeniul comunicării jurnalistice comparativ cu cel al creației artei literare, deoarece ambele furnizează profesii strict legate de utilizarea limbajului. Cât privește limbajul jurnalismului românesc, etapele acestuia vor fi prezentate istoric, după care vor fi enumerate principalele caracteristici ale limbajului jurnalistic în legătură cu specificul genurilor de presă.

Obiectivul cursului constă în realizarea unei imagini de ansamblu asupra acestor componente detectabile în limbajul jurnalistic contemporan, însoțite cu informații de natură să înlăture unele confuzii ce stăruie în privința sa. Se va pune un accent special pe raporturile cu celelalte stiluri și pe specificul metodelor de lucru / analiză care, aplicate conținutului (textului) jurnalistic, pot îmbogăți experiența și forma o cultură generală de specialitate.

Scopul urmărit îl constituie informarea studenților cu privire la acest domeniu de mare actualitate.